

Bærekraftig utvikling mot 2030?

FNs handlingsplan for verden - vårt felles ansvar.
Veiledning til studieopplegg del 1

Del 1: Hva menes med bærekraft, og hva er FNs bærekraftsmål?

Velkommen til kurs/studiering!

- Si litt om deg selv
- Fortell hvorfor du vil lære mer om bærekraft og Agenda 2030
- Hvilke forventninger har du til kurset/studieringen? (2 minutters samtale, to og to)

Kilde/grafikk: FN

Jorden er en arv som vi forplikter å forvalte for våre etterkommere. Senterpartiet vil at Norge skal ta sin del av ansvaret for å løse miljø- og klimaproblemene. Senterpartiet vil gjøre de fornybare naturressursene, og bruk av disse i lange verdikjeder, til fundamentet for økonomien.

Fra Senterpartiets verdigrunnlag:
<https://www.senterpartiet.no/politikk/verdigrunnlag>

Hva er bærekraft?

Bærekraft handler om miljø, klima og natur, men også om sosiale og økonomiske forhold.

En bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

I Senterpartiet gjenkjenner vi dette som *forvaltertankegangen*, slik vi leser i Senterpartiets verdigrunnlag: garden skal overlates til neste generasjon i bedre stand enn da vi selv overtok.

Foto: PXHere

FNs bærekraftsmål ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Dette gjenspeiles spesielt i tre av de 17 vedtatte bærekraftsmålene:

- Mål nr. 1: Utrydde fattigdom: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden.
- Mål nr. 10: Mindre ulikhet: Redusere ulikhet i og mellom land.
- Mål nr. 13: Stoppe klimaendringene: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

Målene gjelder for alle land, som alle har ansvar og skal være pådrivere for en bærekraftig utvikling.

Foto: PXHere

Se en film eller to...

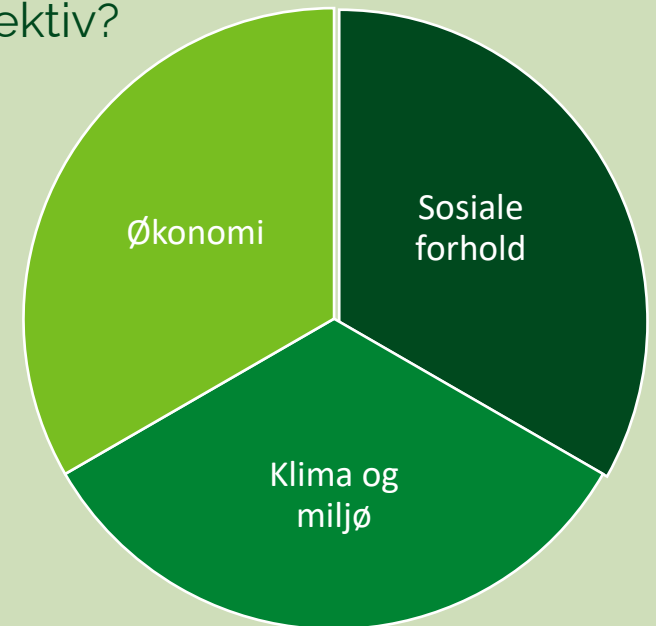
Hva er bærekraftig utvikling?
(FN-sambandet 2 min 40 sek)

Verdens viktigste mål –
kunnskap om bærekraftsmålene
(Norad 2 min)

Spørsmål til refleksjon

- Hva betyr bærekraftig utvikling for dere? Hvorfor må vi se på sammenhengene mellom økonomi, klima/miljø og sosiale forhold for å fremme en bærekraftig utvikling?
- Hvordan kan vi jobbe lokalt – praktisk og politisk – for å bidra til bærekraftige lokalsamfunn?
- Hvordan kan vi tenke globalt, og handle lokalt i et bærekraftperspektiv?
- Hva tenker dere om internasjonal solidaritet, mellom den rike og den fattige delen av verden?

Fra Tusenårssmål til Bærekraftsmål

FNs Tusenårssmål 2000 - 2015

1. Utryddelse av ekstrem fattigdom og sult
2. Oppnå universell tilgang til grunnskoleutdanning
3. Fremme likestilling og styrke kvinners posisjon
4. Redusere barnedødelighet
5. Bedre mødres helse
6. Bekjempe hiv/aids, malaria og andre sykdommer
7. Sikre miljømessig bærekraft
8. Utvikle et globalt partnerskap for utvikling

Kilde: [Norad](#)

FNs Bærekraftsmål 2015 - 2030

1. Utrydde fattigdom: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden.
2. Utrydde sult: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.
3. God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.
4. God utdanning: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.
5. Likestilling mellom kjønnene; Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.
6. Rent vann og gode sanitærforhold: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold.
7. Ren energi til alle: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris.
8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.
9. Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon.
10. Mindre ulikhet: Redusere ulikhet i og mellom land.

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.
12. Ansvarlig forbruk og produksjon: Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre.
13. Stoppe klimaendringene: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.
14. Livet i havet: Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.
15. Livet på land: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold.
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner: Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer.
17. Samarbeid for å nå målene: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

Nytter det?

Ja, det nytter. Selv om det går sakte, har det vært framgang gjennom arbeidet med Tusenårsmålene:

- Færre lever i ekstrem fattigdom
- Flere barn går på skole
- Flere kvinner får betalt for arbeidet de gjør
- Barnedødeligheten har gått ned
- Færre får HIV/AIDS
- Ozon-nedbrytende stoffer er nær eliminert, og ozonlaget forventes å være gjenopprettet rundt 2050
- Flere har tilgang til forbedrede drikkevannskilder og bedre sanitærforhold

(Kilde: Norad)

«Maten er halve føda.....»

- [Se filmen Mateffekten fra Norad her \(1 min 05 sek\)](#)

Med 7,9 milliarder mennesker på jorda, er hva vi spiser helt avgjørende ikke bare for hver og en av oss – men også for natur, samfunn og klima, [skriver Norad](#).

Tall fra FNs klimapanel viser at matproduksjon og matsvinn står for en tredjedel av det totale klimagassutslippet. Produksjonen av mat og dyrefor er den viktigste årsaken til at én million plante- og dyrearter trues av utryddelse, sier FNs naturpanel.

I følge Norad er det å investere i mat og matsystemer to-fire ganger mer effektivt enn andre fattigdomsbekjempende tiltak – fordi de riktige matvarene har mye større effekt enn å gjøre deg mett. [Se mer om Mateffekten her.](#)

Sjølberging – et nasjonalt ansvar

Skal vi nå bærekraftsmålene, må alle land produsere mat ut fra eget ressursgrunnlag. Dette er det verdt å merke seg. Vi skal også huske på at en rekke arter – av dem mange rødlistearter – er helt avhengige av kulturmark og beite.

Spørsmål til refleksjon

- Bærekraftsmålene er handlingsplanen for hele verden, og for vår felles framtid og utvikling. De minst utviklede landene er spesielt tilgodesett, og det samme gjelder utsatte og sårbare grupper. Derfor må politikk og forvaltningsansvar henge sammen både globalt og nasjonalt. Mye handler derfor om solidaritet med fattige land, og om sårbare grupper. Hvordan kan vi være med å løfte slik solidaritet i praksis? Hvorfor er dette viktig? Hva tenker dere?
- Norge har også forpliktet seg til å følge opp bærekraftsmålene, og dette må skje på alle nivåer i samfunnet. Kommuner og fylkeskommuner er svært viktige aktører gjennom politikk, planarbeid, partnerskap og forvaltning. KS gir hvert år ut publikasjonen *Status kommune*. I [Status kommune 2021 Der folk bor](#) er det henvist til relevante bærekraftsmål under hvert kapittel. Det er også mulig å søke på [status kommune - kommunevise indikatorer](#)
- Ta en utsjekk på hvordan utviklingen er i egen kommune/fylkeskommune (bruk lenkene over).
- Velg ut ett eller to av bærekraftsmålene. Hvordan vil dere jobbe med disse i lokalpolitikken, i lokallaget/fylkeslaget?

Dette var den første delen i studieopplegget om bærekraft. Takk for at du ble med. Håper du vil være med videre!

